

EĞİTİM EKONOMİSİ İŞ KONSEYİ
TÜRKİYE - GÜNEY AFRIKA İŞ KONSEYİ

TÜRKİYE-GÜNEY AFRIKA YÜKSEKÖĞRETİMDE İŞ BİRLİĞİ VE FIRSATLAR

24 Mayıs 2021

Zoom Online Video Konferans Sistemi

EĞİTİM EKONOMİSİ İŞ KONSEYİ TÜRKİYE - GÜNEY AFRIKA İŞ KONSEYİ

TÜRKİYE-GÜNEY AFRIKA YÜKSEKÖĞRETİMDE İŞ BİRLİĞİ VE FIRSATLAR

24 Mayıs 2021 | Zoom Online Video Konferans Sistemi

Açılış Konuşmacıları

- **PROF. DR. İRFAN GÜNDÜZ**
DEİK / Eğitim Ekonomisi İş Konseyi Başkanı
- **DR. FATİH KEMAL EBİÇLİOĞLU**
DEİK / Türkiye-Güney Afrika İş Konseyi Başkanı
- **ABDULLAH EREN**
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Başkanı
- **NAİL OLPAK**
DEİK Başkanı

Keynote Konuşması

- **H.E ELİF ÇOMOĞLU ÜLGEN**
TC Pretorya Büyükelçisi

Türkiye’de Yükseköğretimde Uluslararası Talep ve Güney Afrika ve Sahra Altı Afrika’daki Türk Özel Sektör Yatırımlarına Nitelikli İşgücü Temini Paneli

- **POLAT ŞEN (Moderatör)**
DEİK / Türkiye - Güney Afrika İş Konseyi Başkan Yardımcısı
- **PROF. DR. AHMET BEŞKESE**
Rektör Yardımcısı, Bahçeşehir Üniversitesi
- **DR. NEŞE GÜLMEZ**
*İnsan Kaynakları Ofisi Yetenek Kazanım ve Organizasyon Dairesi Başkanı,
T.C Cumhurbaşkanlığı*
- **ARUNA SİNGH**
*Müfredat ve Yetkinlikler, Teknik ve Mesleki Yüksek Öğrenim ve Eğitim Bölümü
Başdirektörü, Yüksek Öğrenim ve Eğitim Bakanlığı, Güney Afrika Cumhuriyeti*
- **RUTH ROBERTS**
Uluslararası Burslar Direktörü, Yüksek Öğrenim ve Eğitim Bakanlığı, Güney Afrika Cumhuriyeti
- **ERAY HOBİKGİL**
İnsan Kaynakları Grup Yöneticisi, Arçelik
- **JULIUS AKPOAGBO**
Proje Mühendisi, Arçelik

Katılımcı Sayısı: 154

TOPLANTI NOTU

Eğitim Ekonomisi İş Konseyi (EEİK) ve Türkiye-Güney Afrika İş Konseyi işbirliğinde, Türkiye'nin yükseköğretim olanaklarının ve fırsatlarının tanıtıldığı, başta Güney Afrika ve Sahra Altı Afrika bölgesi olmak üzere, Türkiye'de eğitim görmüş mezunların ülkelerine döndüklerinde, Türk özel sektör yatırımlarına iş gücü olarak katılımını teşvik eden yetenek yetiştirme programlarının ele alındığı "Türkiye-Güney Afrika Yükseköğretimde İş Birliği ve Fırsatlar" konulu çevrimiçi seminer 24 Mayıs 2021 tarihinde gerçekleştirildi. Türk diplomatik ve ticari temsilciler, yerel kurum ve kuruluş yetkilileri, Türk ve yabancı akademisyenler ve öğrencilerin katıldığı video konferansta, Türkiye'nin Yükseköğretim olanakları ile Afrika'daki Türk özel sektör yatırımlarının günümüzün ihtiyaç duyulan bilgi ve becerideki insan kaynağı erişimine olanak sağlanması için oluşturulan yetenek yetiştirme programları incelendi.

PROF. DR. İRFAN GÜNDÜZ

DEİK / Eğitim Ekonomisi
İş Konseyi Başkanı

Bütün dünyanın yakından takip ettiği Covid-19 pandemisi ile ilgili gelişmeler hız kesmeden devam ediyor. COVID-19 salgınından tüm ülkeler ekonomik açıdan olumsuz etkilendi. Tüm dünya olarak, sarsıcı ve eşi benzeri görülmemiş bir salgını hepimiz tecrübe ettik ve hala da ediyoruz. Ancak Türkiye bu salgını en iyi şekilde yönetti ve parmakla gösterilen bir ülke konumuna geldi. Tabii bizim bu konumu iyi kullanmamız gerekiyor. Türkiye stratejik durumu, coğrafi konumu, ekonomik büyüklüğü, nüfusu ve girişimcilik cesareti ile dünyanın tam merkezinde bulunan geçiş köprüsü konumundadır. Bundan sonra dünyada Covid-19 öncesi ve Covid-19 sonrası diye ayrılan bir döneme girilecek ve hiçbir şey Covid-19 öncesi gibi olmayacak. Dijital çalışma, dijital öğretim, dijital kalkınma, dijital ihracat gibi kavramlar hayatın her seviyesinde kendini kabul ettirecek ve hayatın her alanının yeniden tesis edileceği ön görülüyor. Türkiye'nin merkezi konumunu, enerjisini ve özellikle sağlıkta gösterdiğimiz başarı ivmesi yükseköğretimde nasıl fırsata dönüştürülür, bizler için önemlidir. Öte yanda, Avrupa ve Batı ülkelerine göre Türkiye'nin maliyetlerdeki avantajı ve sağlıkta gösterdiği başarı önemli bir cazibe unsurudur.

Güney Afrika ve Sahra Altı Afrika'dan ülkemize yükseköğretim için gelen öğrencilerin sayıları her yıl artmaktadır. Güney Afrika Cumhuriyeti'nden 2013 yılında ülkemize yükseköğretime gelen öğrenci sayısı 36 iken 2020 yılında 196'ya yükselmiştir. Hedefimiz bu sayıyı arttırmaktır. DEİK 'in amacı ticari diploması, Eğitim Ekonomisi İş Konseyi'nin amacı da yükseköğretim diplomasıdır. Ayrıca kamu kurum ve kuruluşları arasındaki koordinasyonu ve iş birliğini sağlayarak, Türkiye'yi uluslararası öğrenciler için bir cazibe merkezi haline getirmek ve uluslararası öğrencilerin karşılaştıkları sorunları çözmek amaçlarımız arasındadır. Bu seminerin, Güney Afrika ve Sahra Altı Afrika ülkeleriyle Yükseköğretim ve özel sektör yatırımlarında işbirliklerimizin artmasına vesile olacağına inanıyorum.

DR. FATİH KEMAL EBİÇLİOĞLU

**DEİK / Türkiye-Güney Afrika
İş Konseyi Başkanı**

Covid-19 salgını özel hayatımız ve iş hayatımızda ciddi hasarlar meydana getirdi. Diğer krizlerin aksine tedarik zincirlerinde ön görülemeyen bir şekilde etkisini gösteren Covid-19'la ilgili olarak hemen bir çözüm geliştirildi. Biliyoruz ki tedarik zinciri, iklim eylemi, uzaktan çalışma ve e-ticaret gibi alanlar çok ciddi ivme kazandı. Dijitalleşme, ekonomik faaliyetlerin devamı için stratejik bir rol üstlendi ve gerçek anlamda iş yapma şeklini değiştirdi. Bu sayede ekonomik faaliyetler sürdürülebilir bir hale geldi. İşlerin nasıl yapıldığına baktığımızda iş yapış şekillerinin dönüştüğünü görüyoruz.

Şirketler açısından da bu artık bir zorunluluk. Artık şirketlerin organizasyonlarını güçlendirmeleri ve stratejilerini buna göre uyarlamaları gerekiyor. Daha çevik ve işbirlikçi bir kurum kültürü oluşturmak, büyük bir öncelik haline geldi. Yetenekli işgücü, gerçekleştirdiğimiz bu dönüşümlere uyum sağlamak için şirketlerin bel kemiği oldu. Böylece başarılı bir şekilde stratejiler desteklenebilir. Kalifiye bir işgücü, stratejilerin başarılı bir şekilde uygulanmasını sağlamada kritik bir faktördür.

Yeşil ve dijital dönüşüm için akıllı ve sürdürülebilir stratejilerin kritik endüstrileri korumak ve gelecekteki risklere karşı direnç oluşturmak için kilit sağlayıcılar olmaya başladılar.

Güney Afrika, Afrika kıtasındaki en büyük ekonomilerden biri olarak, son derece avantajlı bir yatırım ortamını, iletişim alt yapısını, lojistik ağlarını, doğrudan yabancı yatırımın birçok çerçevelerini pek çok ülkeye açmış durumda. Afrika'nın dünya ekonomisinde daha etkin rol oynayacağı orta sınıf tüketici piyasalarının gelişmesiyle bunun daha da ivme kazanacağı ön görülüyor.

Salgın döneminde şirketlerin direncini ve dayanıklılığını geliştirebilmesi için becerilere de odaklanması gerekiyor.

Mevcut özel sektörün rekabet gücünü artırmak ve yeni doğrudan yabancı yatırımı ülkemize çekmek için nitelikli işgücünü artırmamız gerekmektedir. Yetenekli işgücü, şirketlerin dayanıklılığını sağlamada temel bir role sahiptir. Salgın, daha dayanıklı hale gelme yolunda ortaklığımızı güçlendirmek için bir fırsat olabilir, daha yetenekli iş gücü ve yükseköğretimde olası ortak stratejilerin belirlenmesi için öncü rol oynayabilir. İkili diyalog ve işbirliği yoluyla birçok avantajdan yararlanabileceğimize inanıyorum.

Gerekli bilgi ve becerilerle yeni yetenekler geliştirmek için ortak hedefler oluşturabileceğimize eminim. Bu, yükseköğretimdeki stratejilerle daha yetenekli bir işgücüne ulaşmak için bir fırsat olabilir.

ABDULLAH EREN

Yurtdışı Türkler ve Akraba
Topluluklar Başkanlığı Başkanı

Türkiye ile Güney Afrika ilişkileri son yıllarda artan bir ivmeyle hızlanmakta. DEİK bünyesindeki İş Konseyleri ile yakın iş birliklerimiz devam etmektedir. İş Konseylerindeki iş insanlarıyla Türkiye mezunlarımızı ve yeni mezun olacak öğrencilerimizi buluşturuyoruz.

Buna ilaveten, yeni bir proje olan, Türkiye’de okuyup mezun olan öğrencilerle Türkiye’den dünyanın farklı bölgelerine ithalat ihracat yapan iş insanlarını buluşturulacak olan ‘Türkiye Bursları Bilgi Yönetim Sistemini’ de hayata geçireceğimizi ifade etmek isterim. Şu an Türkiye’de 200.000 uluslararası öğrenci bulunmakta olup 15 bini Türkiye Bursları çerçevesinde dünyanın 180 ülkesinden gelmiş ve ülkemizde eğitim almaktadır. Bu öğrenciler kendi ana dilleri ile birlikte Türkçe ve İngilizceye de vakıf oluyorlar. Buna ek olarak geldikleri bölgelerde Fransızca, İspanyolca ve Rusça gibi diller de konuşulduğu için bu öğrenciler pek çok dil konuşur hale geliyor. Bu mezunların dünyanın birçok bölgesinde iyi noktalara geldiklerini görüyoruz. Fakat iş dünyası bizim için öncelikli, bu nedenle bu öğrencileri iş konseyleri ile bir araya getirmek istiyoruz ve Balkan ülkelerinde bu iş modelini uygulamaya koyduk.

Her sene aldığımız 170 bin başvurunun çoğunu yakın bölgelerden alıyoruz. Fakat Güney Afrika ile istediğimiz sonucu alamamıştık. Büyükelçimizin katkıları ve bizim de tanıtım sürecimiz ile Güney Afrika’dan istediğimiz sayıya ulaştık ve bunu artırmayı hedefliyoruz. Her sene burs verdiğimiz öğrencilerin 4’te 1’i Afrika ülkelerinden. Önümüzdeki yıllarda artan sayılarda Güney Afrikalı öğrenciyi ülkemizde görmeyi istiyor ve hedefliyor, ülkemize davet ediyoruz.

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), 36 yıldır faaliyetlerini sürdüren bir iş platformudur. Türkiye ile diğer ülkeler arasında yatırım ve ticareti geliştirmek amacıyla "ticari diplomasi" anlayışıyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Tüm dünyada 146 ülke bazlı iş konseyimiz var. Eğitim Ekonomisi İş Konseyimiz ve Türkiye-Güney Afrika İş Konseyimiz bunlardan ikisi. Biliyorsunuz Afrika'da 54 ülke var ve bizim orada 45 İş Konseyimiz var.

Şimdi Covid-19 ile devam edeyim. Artık bir paradigma değişikliği olduğunu hepimiz öğreniyoruz. Hayatımızda önemli bir faktör haline gelen evden çalışma, sağlık boyutundan ve sosyal mesafeden bahsetmeyeceğim.

Pandemi bize zorluklar ve fırsatlar sundu. Dijital çözümler ve yapay zeka için artan bir talep görüyoruz. Globalleşme büyük olasılıkla Glokalleşmeye dönüşüyor. Ekonomik ölçek rekabet için önemli bir parametreydi ancak bunun aynı zamanda bir veya sınırlı tedarikçiyi sınırlama sorununu da yarattığını fark ettik. Böylece tedarik zinciri çeşitlendirmesi hayatımızda hiç olmadığı kadar önemli hale geldi. Yani hayat hepimizin beklediğinden daha hızlı değişiyor. Onu yakalayan, yöneten, tasarlayan kazanır.

Tedarik zincirini garantileyen ve muadillerine yeterli güveni aktaranlar kazanan olacak. Ayrıca salgın süreci, eğitimi ve uluslararası eğitimi doğrudan etkilemiştir. Bu alanda zorlu bir süreç var ve dünyada eğitim muhtemelen farklı bir yöne evriliyor. Bu değişime ayak uydurmak ve geleceğin eğitim modelleri üzerinde çalışmak önemlidir.

Üniversitelerimizin operasyonel verimliliğe daha fazla odaklanarak kaynaklarını çeşitlendirmesi ve akademik sonuçları iyileştirmesi, teknolojiyi etkin bir şekilde entegre etmesi, üniversite-sanayi işbirliğini kalıp yargıları dikkate almadan sıfırdan tasarlaması ve yönetim ile paydaş katılımını sağlama ihtiyacı gibi. Tıpkı artan otomasyon ve dijitalleşme ile yükseköğretimin daha da önemli bir hale gelmesi gibi.

Küresel trendlere hızla uyum sağlayan üniversiteler uluslararası faaliyetlerini artırmak ve kendilerini değiştirmek için daha çok çaba sarf etmektedir. DEİK olarak ülkelerimiz arasında kalıcı ilişkiler kurmak ve ekonomik ilişkilerimizi daha üst seviyelere çıkarmak gayesiyle tüm paydaşlarımızla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bugün bakıldığında, şu anda burada; gelecekte kendileriyle çalışmak isteyen eğitilmiş iş gücüne ihtiyaç duyan bir iş dünyası var, onların eğitimi üstlenecek üniversiteleri temsil eden EEİK var, bir de onlara devletimiz adına uluslararası öğrencileri destekleyen YTB var. Bir kere daha, Türkiye’de eğitim almış mezunların iş dünyamızda çok önemli bir yere sahip olduğunu belirtmek istiyorum.

ELİF ÇOMOĞLU ÜLGEN

T.C. Pretorya Büyükelçisi

Öğrencilerin, küresel sorunlara çözüm üretebilecek bir dünya vatandaşı olmalarını sağlamak Türkiye için bir öncelik haline geldi. Bunu başarmanın bir yolu, çok kültürlü bir ortamda eğitim alabilmeleri için üniversite öğrencilerinin uluslararası hareketliliğini kolaylaştırmaktır. Bu bağlamda pek çok Türk ve yabancı öğrenci Güney Afrika'ya eğitim almaya gelmektedir ve burada İngilizcelerini geliştirmektedirler. UNESCO istatistiklerine göre uluslararası öğrenci hareketliliği yirmi yılda neredeyse üç katına çıktı ve 1998'de 1,9 milyon olan sayı 2018 yılında 5,5 milyona ulaştı.

Yüksek kalitede eğitim veren Güney Afrika üniversiteleri, uzun zamandır dünyanın her yerinden gelen uluslararası öğrenciler için bir cazibe merkezi olmuştur. Mevcut en son istatistiklere göre şu anda Afrika'da yükseköğrenim gören 66 Türk öğrenci olduğunu biliyoruz. Bu sayının artmasını hedeflemekteyiz. Türkiye'de uluslararası öğrenciler için bir cazibe merkezi haline geldi. Son yirmi yılda Türkiye'ye gelen uluslararası yükseköğrenim öğrencilerinin sayısı altı kattan fazla arttı. Şu anda Türkiye'de dünyadan 200 bin yabancı öğrenciyi ağırlıyoruz. Yükseköğretim sistemimizin kalitesine katkıda bulunmak ve endüstrimiz için mevcut olan beceri havuzunu genişletmek için uluslararası öğrenci tabanımızı daha da artırmaya ve çeşitlendirmeye çalışıyoruz. Bu nedenle, dünyadaki en cömert ve en geniş uluslararası devlet burs programlarından biri olan ulusal, uluslararası burs programları gibi aktif politika araçları tasarlıyoruz. Aynı zamanda bölgesel ve kıtasal programlarımız da var. Ayrıca yükseköğrenim ve beceri geliştirmede bir endüstri ve üniversite işbirliği çabaları da vardır. Bu bağlamda üniversite müfredatı geliştirme süreçlerinin iş toplumunun ihtiyaçlarını dikkate alması önemlidir ve bu şekilde öğrenciler iş dünyası deneyimlerine sahip olarak mezun olacaklardır.

Bu programlardan biri de Arçelik'in "Talent Move" stajyerlik istihdam projesidir. Arçelik'in Güney Afrika'ya yatırımı olan DEFY, istihdam yaratarak, teknoloji transfer ederek, üretim kapasitesini artırarak ve Güney Afrika ihracatına önemli katkılar sağlayarak bizleri gururlandırıyor. Buna ek olarak, DEFY, gençlerin eğitimi ve yerel topluluğun becerilerinin geliştirilmesi için de büyük çaba sarf etmektedir. Aynı zamanda "Talent Move", Türkiye'den mezun olmuş Güney Afrikalı ve Sahra Altı Afrikalı öğrenciler için istihdam fırsatlarını artırmaya yönelik bir projedir. Yeni mezunlar işe alım şartlarını yerine getirdikten sonra ilk olarak Arçelik Türkiye ofislerinde stajyer olarak işe alınırlar. Şirketin kültürüne aşına olduktan ve gerekli becerileri edindikten sonra, Afrika'daki kendi ülkelerinde DEFY ofislerine transfer olurlar.

Türkiye'nin, Afrika ve Güney Afrika'daki ticaret varlığı her geçen gün artmaktadır. 2003 yılından bu yana Afrika ülkeleriyle ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi stratejisinin başlatılmasının ardından, Türk şirketlerinin kıtadaki doğrudan yatırımları 6 milyar ABD dolarını aştı. Aynı dönemde Türk müteahhitlerinin Afrika'da üstlendiği projelerin kümülatif değeri 70 milyar ABD dolarına yaklaştı. Arçelik'inki gibi gittikçe daha fazla projeye ihtiyacımız var.

Diğer bir proje ise T.C Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi tarafından yürütülen "Talent for Biz" projesidir. Bu proje, üniversite mezunlarının veya lisansüstü öğrencilerinin küresel Türk şirketlerinde veya araştırma enstitülerinde stajyer ve çalışan olarak işe alınmasını amaçlamaktadır. "Talent for Biz" programını 2019 yılında Johannesburg'da birlikte hayata geçirdik. Bu öğrenciler, ülkelerine döndükten sonra Türkiye'de kazandıkları tecrübe ile toplumlarına katkıda bulunmaktadır.

Sözlerimi bitirmeden Güney Afrika'lı öğrencilere, Türkiye'ye gittiklerinde çok canlı bir üniversite hayatı ve çok kültürlü bir ortam ile karşılaşacaklarını söylemek isterim.

TÜRKİYE'DE YÜKSEKÖĞRETİMDE ULUSLARARASI TALEP VE GÜNEY AFRIKA VE SAHRA ALTI AFRIKA'DAKİ TÜRK ÖZEL SEKTÖR YATIRIMLARINA NİTELİKLİ İŞGÜCÜ TEMİNİ PANELİ

Polat Şen (Moderatör)

Bu noktaya kadar Türkiye ve Güney Afrika arasında yükseköğretim alanında yükselen trendler hakkında bilgi aldık. Panelimizde, Türkiye'de yükseköğretime uluslararası talep ile Güney Afrika ve Sahra Altı Afrika bölgesinde Türk özel sektör yatırımlarına nitelikli iş gücü temini üzerine panelistlerimiz ile konuşacağız.

• **Sayın Beşkese, Bahçeşehir Üniversitesi'nin Türkiye'deki en yüksek Güney Afrikalı öğrenci nüfusuna sahip olduğunu ve aramızda güçlü bir bağ olduğunu biliyoruz. Bu işbirliğinin nasıl başladığını ve geliştiğini anlatır mısınız? Güney Afrika öğrencilerine özel ilgi göstermenizin sebebini açıklar mısınız?**

Prof. Dr. Ahmet Beşkese

Bahçeşehir Üniversitesi, Türkiye'nin en fazla Güney Afrikalı öğrencisine sahip üniversitesidir ve ülke ile çok güçlü bağları vardır. Sistemde şu anda yaklaşık 25.000 öğrenci kaydı var. Bunların 5.651 tanesi yabancı uyruklu öğrenci. Bunların 151 tanesi de Güney Afrikalı. Bu öğrencilerin %60 ve üzeri burslu olanları 65 tanedir. Mezunlarımızın da %50'nin üzerinde bir istihdam oranı var. Uluslararası bir üniversite olma gayesindeyiz. Türk kültüründen vazgeçmeden Türk kültürünün içerisinde uluslararası başarılar gösterecek öğrenciler yetiştirmeye çalışmaktayız. Bu noktada Birleşmiş Milletlerin 19 ülkede yer alan 22 tane merkezi vardır. Bunlardan bir tanesi de Türkiye'de kurulmuştur. Biz Afrika'nın dünyada hak ettiği önemi görmediğini düşünüyoruz. Afrika eğitim konusunda sıkıntı çeken bir coğrafya. Bu coğrafyadaki insanların hak ettikleri yere gelebilmelerinin eğitimden geçtiğine inanıyoruz ve bu konuda elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz.

2018 yılı öncesinde yılda yaklaşık 10 tane Afrikalı öğrenci alıyorduk. Fakat 2018 yılında Ankara'daki Güney Afrika Büyükelçiliği eğitim ihtiyacı doğrultusunda, Türkiye'de iş birliği yapabileceği üniversiteler arayışına girdi. Bu noktada iletişime geçtiği 4 vakıf üniversitesinden biri de bizdik. Gelişmeler sonrasında 70 öğrenci için bir protokol imzaladık.

Sonrasında bu öğrencilerin olumlu tecrübelerini aktarmaları sonucunda karşılıklı ziyaretler başladı. Sonrasında Hükümet bursları verilmeye başlandı. Ayrıca Güney Afrika'da yaşayan lise son sınıfta olan 40.000 öğrenciye seviye belirleme sınavı yaptık. Güney Afrika Hükümeti ile sağlık alt yapısını geliştirmek için projeler yapmaya çalıştık.

Polat Şen (Moderatör)

• **Sayın Gülmez, T.C Cumhurbaşkanlığı'nın "Talent for Biz" programı gibi eğitim ve yetenek geliştirme alanında dünyanın farklı ülkelerinde birçok etkinlik düzenlediğini biliyoruz. Güney Afrika da bu ülkelerden birisidir. Güney Afrika'da kariyer günleri düzenlediniz. Programı, hangi amaçla başlatmak istediniz ve temel beklentileriniz neler?**

Dr. Neşe Gülmez

Firmalarımız artık global firmalar ve firmalarımızın yetenekli iş gücüne ulaşması gerekiyor. Dolayısıyla "Talent for Biz" etkinlikleri bu şekilde başladı. Hem yerli sermaye sahibi firmalarımızın bütün ülkelerdeki yeteneklere ulaşabilmesini kolaylaştırmak hem de farklı ülkelerdeki Türkiye imajını doğru çizmek amacıyla başladı. Bizim iyi eğitilmiş gençlere, iyi iş fırsatlarımız var. 2019 da başlayan bu program ile Almanya, İngiltere, Özbekistan ve Güney Afrika ülkelerine gittik. 4 ülkede 118 işverenimizi toplam 10.000 üzerinde yeni mezun veya halen öğrenci olan genç ile buluşturduk. Henüz mezun olmuş ve mezun olmayı bekleyen gençlerle yerli sermaye işverenleriyle buluşturduk. Birçoğu mülakat olan 131 farklı kariyer etkinliği düzenlendi. Bir taraftan da ülkemizi tanıtmış olduk. 2020'deki faaliyetler, pandemi koşulları nedeni ile biraz sekteye uğradı.

Polat Şen (Moderatör)

• **Sözü Aruna Sing'e vermek istiyorum. Güney Afrika Yüksek Öğrenim ve Öğretim Dairesi (DHET) tarafından 2020-2025 dönemi için geçerli bir strateji planının yayınlandığını biliyoruz. (<https://www.dhet.gov.za/SiteAssets/DHET%20Strategic%20Plan%202020.pdf>). Beceri geliştirme açısından önceliklerinizi detaylandırabilir misiniz?**

Mevcut endüstriyel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda Güney Afrikalı gençlerin becerilerini geliştirmek için mesleki yükseköğretim konusunda ne tür programlar ve politikalar uyguluyorsunuz?

Aruna Singh

Teknik ve Mesleki Yükseköğrenim ve Eğitim (TVET)'te 50 devlet kolejimiz var. TVET, becerilerin geliştirilmesi için işverenlere ve sağlanan fonlarla işbirliği yapmaktadır.

Güney Afrika'da farklı endüstri kollarını temsil eden 21 sektör ile eğitim ve öğretim yetkilimiz var. Stratejik inisiyatifimiz, işi entegre bir şekilde öğrenmenin öncelik olduğudur. Büyük bir genç nüfusumuz var ve onlara eğitim ve öğretim sağlamalıyız. İkinci olarak, onların iş gücü piyasasına girebilmelerini sağlamalıyız. Ancak genç işsizliğimiz artıyor ve bu ülkede süregelen bir sorundur. Artık daha fazla gence ulaştığımızdan ve onları gerekli beceriler konusunda eğittiğimizden emin olmak için entegre planlama ve entegre finansmana odaklanıyoruz. Emek piyasasıyla bir beceri uyumsuzluğumuz var. Bu nedenle bizi bilgilendirmek için bir iş piyasası istihbarat sistemi geliştirdik. En önemlisi, Güney Afrika hükümeti ekonomik toparlanma ve yeniden yapılanma planı geliştirdi. Amaç, öncelikle gençlik istihdamına odaklanarak ekonomiyi canlandırmaktır. Bu planla su ve arıtma, enerji, imalat, yeşil ekonomi, tarım, ormancılık, balıkçılık, turizm, ulaşım ve de lojistik gibi ülkede büyümenin olduğu sektörlerle odaklanıyoruz. Bu platformda, iletişim ve dijital ekonomi de çok önemli.

Daha kısa ve ancak duyarlı eğitim ve öğretim programlarına, ülkede çok talep gören orta seviye becerileri geliştirmeye ve uluslararası hale gelmeye odaklanmalıyız. Çünkü çok yerel kaldığımız düşüncesindeyiz. Yurt dışına okumaya giden öğrencimiz yok. Bunları geliştirmeliyiz.

Polat Şen (Moderatör)

• **Sayın Roberts, sağladığınız uluslararası burs programları hakkında biraz bilgi verebilerseniz seviniriz. Güney Afrikalı öğrencilerin uluslararası yükseköğretim programlarına katılımı için Yükseköğrenim ve Eğitim Bakanlığı (DHET)'in sağladığı kolaylıklar ve DHET'in uluslararası bursların teşviki konusundaki politikaları hakkında bilgi verebilir misiniz?**

Ruth Roberts

Yükseköğrenim, öğretim bölümünde uluslararası burslar için bir direktörümüz var. Bu alandaki fırsatların çoğunu yönetiyor ve destekliyoruz. Bizim rolümüz, Güney Afrikalıların sunulan uluslararası yükseköğretim kurumlarında niteliklerini ilerletmeleri için tasarlanan programları yönetmektir. Her bursun kendi uygunluk kistasına odaklandığını anlıyoruz. Ancak hizalanmalarını sağlamaya çalışıyoruz. Onları, lisansüstü çalışmalara da yönlendiriyoruz. Bursların çoğu yüksek lisans düzeyinde, daha az sayıda doktora ve lisans olanaklarıyla sunulmaktadır. Öğrencilere ülkeler ve bölüm tarafından ortaklaşa oluşturulan burslar sağlıyoruz. Şu anda uluslararası bursları tam olarak finanse etmiyoruz. Ancak ortak olduğumuz ülkelerden gelen teklifleri desteklemek için bazı sınırlı fonlar sağladık. Güney Afrikalıların sunulan bursları teşvik etmeye çok hevesliyiz. Normalde hükümet düzeyinde iş birliği yoluyla sunulan fırsatlarla, teşvik ediyoruz ve öğrencilerin Güney Afrika'ya döndüklerinde yeterliliklerin tanınmasını sağlıyoruz. Türkiye ile iş birliğimizi de bu burslar bakımından zenginleştirmek istiyoruz.

Polat Şen (Moderatör)

• **Sayın Hobikgil, size iki soruyu birleştirerek sormak istiyorum. En uygun yetenek her zaman kapınızın önünde bulunmayabilir. Özellikle bu, nitelikli/ eğitilmiş insan kaynağı bulmakta güçlük çeken bazı gelişmekte olan ülkeler için geçerlidir. O halde bu gelişen pazarların İnsan Kaynaklarına liderlik ederken izlediğiniz ana strateji nedir? "Talent Move" programınızdan ve bu programın nasıl ve hangi amaçla tasarlandığından bahsedebilir misiniz? "Talent Move" programı ile gelecekte daha fazla neyi başarmak istersiniz?**

Eray Hobikgil

En uygun yetenek her zaman kapımıza gelmiyor. Yatırım neredeyse gözlerimizi açık tutup yetenekleri eğitmeliyiz. İki gereklilikten doğdu "Talent Move" programı. İlki yeteneği bulmak diğeri de onları en uygun programlarla eğitmek. Yetkinlik kıtlığıyla karşı karşıyayız. Bu nedenle "Talent Move" programını hayata geçirdik. Staj programımızla Türkiye'de okuyan Sahra Altı milletler arasında karşılaştığımız potansiyel zorlukların üstesinden gelmek ve potansiyel yetenekler kazanmak için çabalamaktayız.

Amacımız, Arçelik kültürü, liderlik yetkinlikleri ve teknik bilgi birikimine sahip öğrencileri bir yıllık dönemler boyunca eğitmektir. Bir yıllık eğitimden sonra, geliştirme oryantasyonlarına devam edecekleri DEFY Güney Afrika'ya transfer edilirler. Şimdiye kadar iki mezun aldık. Çalışma izni süreci tamamlandığında Temmuz ayında işe başlayacaklar. 2021'de iki mezun daha almak istiyoruz. Sonuç olarak; Arçelik kültürü, yetkinlikleri ve bilgi birikimi ile büyüyecek, daha sonra Güney Afrika'ya taşınmaya hazır olacak 5 Güney Afrikalı öğrencimiz olacak. "Talent Move" programı ile birlikte burs vermeye ve iş imkanı sunmaya devam edeceğiz. Önümüzdeki yıllarda amacımız, daha çok Güney Afrikalı öğrenciye ulaşmak ve yeteneklerini keşfedip uygun teknik eğitimlerini tamamlayıp Güney Afrika'daki yatırımlarımızda istihdam etmektir.

Polat Şen (Moderatör)

• **Sayın Julius Akpoagho'ya sormak istiyorum, Arçelik ile yolculuğunuz nasıl başladı? Arçelik "Talent Move" programında hikâyelerinizi ve deneyimlerinizi paylaşır mısınız?**

"Talent Move" Programının profesyonel kariyerinizi nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz? Başka bir ülkeye taşınmak ve Türkiye'de eğitim görmek size nasıl hissettiriyor?

Julius Akpoagho

Arçelik'de yolculuğum, bir staj programına başvurum ile başladı. Sonrasında "Talent Move" ile ilgili bilgilendirildim. Sonra "Talent Move" seçim aşamalarını başarıyla geçtim ve şimdi Arçelik'in Eskişehir'deki Buzdolabı fabrikasında mühendis olarak çalışıyorum. Bunları üniversite eğitiminde alamıyorsunuz. Hem Arçelik'de hem Romanya'da çok tecrübeli bir mühendis grubuyla çalışıyorum.

"Talent Move" programı kariyer hayatımı nasıl etkileyeceği sorunuza gelince, şu an Türkiye'de eğitiliyorum sonra Güney Afrika'ya geçtim, bir yerde değil farklı gruplarla çalışmak bana eklektik bir bilgi birikimi sağlıyor ve bu beni diğer meslektaşlarımdan ayırıştırarak kendimi ileriye taşımama katkıda bulunuyor.

Polat Şen (Moderatör)

- **Sayın Beşkese, Güney Afrikalı öğrencilerle ilgili temel gözlemlerinizi nelerdir? Farklı bir kültürden geldikleri için ortak olarak gözlemlediğiniz bazı genel noktaları paylaşır mısınız? Adaptasyonlarını kolaylaştırmak için belirli bir program veya uygulama yürütüyor musunuz?**

Prof. Dr. Ahmet Beşkese

Fakültelerden bağımsız sadece öğrenci işleriyle ilgilenen bir öğrenci dekanlığımız var. Her sene gelecek olan öğrencilere bu dekanlık oryantasyon programı düzenliyor. Ardından soru cevaplar halinde öğrencilere bilgiler veriliyor. Kendi yaşlarına yakın mentörler de bulunduruyoruz. Bir taraftan 87 tane de öğrenci kulübümüz var. Türk öğrencileriyle kaynaşması için onları cesaretlendiriyoruz. Bu kulüpler pek çok etkinlik düzenliyor. Bir tanesi özellikle kendi kültürlerini yansıtmak üzere yöresel kıyafeti şarkı ve yemekleri tanıttığı bir günlük bir etkinlik düzenleniyor.

İş hayatında ise Bahçeşehir Üniversitesi'nin bir CO-OP programı var. İş ortağımız olan 2000'den fazla şirkette bu öğrencilere staj imkanı sağlıyoruz. Bir diğeri ise kurum içinde de öğrenci asistanı olarak çalıştırıyoruz, öğrenci dekanlığının içerisinde. BAU Compass diye bir programımız daha var. Burada başvuran her öğrencimizin kariyer haritaları çizilmesine yardım ediliyor. BAU Focus programı ile de hayat becerilerinin ve Türkiye'deki yaşam tarzının öğretilmesi hedefleniyor.

Polat Şen (Moderatör)

- **Sayın Gülmez; Güney Afrika'da düzenlediğiniz "Talent for Biz" programı ile ilgili bazı istatistikleri paylaşabilir misiniz? Elde ettiğiniz kazanımları ve öğrendiklerinizi bizimle paylaşmanız mümkün mü? Küresel zorluklar göz önüne alındığında, Türkiye ile Güney Afrika arasında beceri eksikliklerini gidermek için ne tür ortak uygulamalar başlatılabilir?**

Dr. Neşe Gülmez

"Talent for Biz" altında çalışan "Talent Gate" adlı başka bir projemiz var. Yetenek kapısı ile Arçelik ve Aselsan gibi şirketlere başvuran öğrencilerin, başvuru aşamasında neler ile karşılaşabileceği ile ilgili bir program.

Tamamen çevrimiçi olan bu platformda işverenler ve öğrencilerin buluşması sağlanıyor. Şu an bu platformda 3 binin üzerinde işveren var. 107 farklı ülkeden 760 bin civarında da öğrencimiz var. Bunlardan 1.218 Güney Afrikalı öğrenci var. Buradan öğrencilere ulaşabiliyoruz. T.C Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi'nde 2 tane 1 ay boyunca staj yapan Güney Afrika'dan stajyerimiz oldu. Çok çabuk kaynaştıklarını gördük. Bu sayıyı başka ülkelerden öğrencilerle artırmayı planlıyoruz.

Bunun dışında bir de "Staj Seferbirliği Programı" başlattık. Bu programın ilk senesinde hem yabancı ülkelere gelen öğrencilere hem de Türk öğrencilere sadece özel sektör değil kamu kurumları da tanıtılmalı istiyoruz. Dolayısıyla bu sene kamu kurumları, büyükelçilikler, konsolosluklar buradan stajyer alabilecek. Bu sene ilk defa bunu yurt dışındaki mavi kart sahibi ve Türk vatandaşlarına açtık. Umarız önümüzdeki sene yabancı öğrencilere de açabileceğiz. Bu program ile birlikte Türkiye'de okuyan bütün öğrencilerin kamu kurumlarında staj yapmasını mümkün hale getirdik. Şu anda 35.000 öğrencimiz staj yapmayı bekliyor. "Talent for Biz" güçlü bir network imkanı sağladı.

Polat Şen (Moderatör)

• **Sayın Roberts, Güney Afrikalı öğrencilerin uluslararası çalışmalarda tercihleri hakkında bilgi verir misiniz? Diğer ülkelerle benzer bir endüstri işbirliği mekanizması halihazırda mevcutsa, bazı örnekleri paylaşabilirseniz minnettar olacağız?**

Ruth Roberts

Burs programlarımızda önceliğimiz özellikle yüksek lisans seviyesinde. Lisans programları ile kıyaslandığında yüksek lisans programlarında daha fazla fırsat var. Yüksek lisans öğrencilerinin akademik ve kariyer hedefleri daha netleşmiş oluyor. Aynı zamanda lisans programlarında deneyim kazanmış oluyorlar ve de başka bir ülkede de deneyimlerini sürdürmeleri daha uygun olabiliyor. Burada da güçlü lisans programları var ve yüksek lisans eğitimi alanların buradaki okullarımıza daha yüksek katkıları oluyor. Mühendislik, işletme, siyaset bilimi, tıp, tarım gibi bölümlere daha fazla talep alıyoruz. Destinasyonu popüler ülkeler ile İngilizce eğitim veren üniversiteleri tercih ediyorlar. Mezunlarımız daha çok mezun dernekleri ve ticaret odaları vasıtasıyla iş bulabiliyorlar.

Yine yurtdışı eğitim burs programlarında öğrenciler aldıkları iyi eğitim yanında iş deneyimi kazanmayı da tercih ediyorlar. Tabi aldıkları eğitim sonunda gittikleri ülkede kalabiliyorlar. Bunu azaltabilmek için Güney Afrika'ya dönmelerini teşvik edici unsurları burs programlarına dahil ediyoruz.

Polat Şen (Moderatör)

• **Sayın Aruna Singh, genel olarak Güney Afrika yükseköğretim sistemi ile Türk eğitim sisteminin birbirinden nasıl farklılaştığına dair gözlemlerinizi var mı? Küresel zorluklar göz önüne alındığında, ortak beceri boşluklarını gidermek için Türkiye ile Güney Afrika arasında ne tür ortak uygulamalar ve olası ortak programlar başlatılabilir?**

Aruna Singh

Güney Afrika'da mesleki eğitim yükseköğrenimin bir parçası değildir. Mesleki eğitim ve devamı özellikle güçlendirilmesi gereken bir alan. Bu aslında temel eğitim ile yükseköğrenim arasında bir bağ olmalı. Türkiye'de olan meslek yüksekokulları Güney Afrika'da yok mesela. Bu okulların yapıları nasıl ve programları nasıl, bu bizim ilgimizi çekiyor. Bu okulların yapılarını inceleyip örtüşen alanlarda iş birliği yapabiliriz.

Yine Güney Afrika'da başladığımız bir uzmanlaşma sentez programından bahsetmek istiyorum. Özellikle el işçiliğini uluslararası alanda geliştirmek üzere, 26 programla başlayan bu çalışmada 13 alana odaklanıyoruz. Bu alanla ilgili de Türkiye'de benzer programlar gerçekleştirebilir ve bu programları ekonomi ile örtüştürebiliriz. Yine "Uzmanlaşma Merkezleri" kurup zayıf yönlerimizi birlikte geliştirebiliriz.

**TÜRKİYE-GÜNEY AFRIKA
YÜKSEKÖĞRETİMDE İŞ BİRLİĞİ**

EĞİTİM EKONOMİSİ İŞ KONSEYİ

HAKKI BARKAN ÖZGÜR

Genel Sekreter Yardımcısı

BARIŞ SAZAK

Sektörel İş Konseyleri Direktör V.

Tel: + 90 212 339 50 89

E-Posta: bsazak@deik.org.tr;

ÇİĞDEM BİRGİN

Sektörel İş Konseyleri Koordinatörü

Tel: + 90 212 339 50 49

E-Posta: cbirgin@deik.org.tr;

**TÜRKİYE-GÜNEY AFRIKA
İŞ KONSEYİ**

BARIŞ ÇUVALCI

Genel Sekreter Yardımcısı

EVREN DOĞAN

Afrika İş Konseyleri Bölge Direktör V.

Tel: + 90 212 339 50 32

E-Posta: edogan@deik.org.tr;

HANDE ŞAHİN

İş Konseyi Koordinatörü

Tel: + 90 212 339 50 70

E-Posta: hsahin@deik.org.tr;

**Semineri izlemek için lütfen
tıklayınız.**

**DEİK üyeliği için lütfen
tıklayınız.**

